

بررسی رابطه بین تعهد حرفه‌ای و جامعه‌پذیری سازمانی کارکنان اداره مالیات و دارایی شهر قائن

دکتر محمدرضا رازدار^۱، عصمت وحدتی^۲، فاطمه شخمگر^۳

^۱ هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائن، mr2razdar@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائن، e.vahdati60@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائن، fshokhmgar94@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین بررسی رابطه بین تعهد حرفه‌ای و جامعه‌پذیری سازمانی کارکنان اداره مالیات و دارایی شهر قائن انجام شده لذا به لحاظ ماهیت و هدف، کاربردی و از حیث روش توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری کلیه کارکنان اداره مالیات و دارایی شهر قائن است که با استفاده از روش نمونه‌گیری سرشماری تعداد ۵۰ نفر به عنوان نمونه برگزیده شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسش‌نامه تعهد حرفه‌ای کلایکمن و هنینگ (۲۰۰۰) و جامعه‌پذیری تائورمینا (۱۹۹۴) بوده و در انتها داده‌ها با استفاده از آزمون‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که تعهد حرفه‌ای قابلیت پیش‌بینی تغییرات جامعه‌پذیری سازمانی کارکنان را دارند. همچنین بین ابعاد تعهد حرفه‌ای با جامعه‌پذیری سازمانی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

واژگان کلیدی: تعهد حرفه‌ای، جامعه‌پذیری سازمانی، کارکنان.

مقدمه

اولین قدم در جهت رسیدن به سازمانی موفق درک عواملی است که بر کیفیت فعالیت نیروی انسانی مؤثر است. یکی از این عوامل، تعهد است، چرا که رابطه مستقیمی بین تعهد افراد با عملکرد آنان وجود دارد و کسانی که پای بند تعهدات خود باشند، کار خود را بهتر انجام می‌دهند.

تعهد یکی از ویژگی‌های انسانی است که به نظر می‌رسد از ویژگی‌های فطری انسان‌ها باشد. تعهد عاملی برای برقراری روابط اجتماعی است. در واقع روابط انسان‌ها با یکدیگر بر پایه تعهد استوار شده است. بدون تعهد رفتارهای انسانی معنی و مفهوم خود را از دست می‌دهند. هر رفتاری که در موقعیتی خاص در قبال دیگری صورت می‌گیرد، نشانگر تعهدی است که فرد در قبال دیگران دارد. تفکر عقلانی و منطقی نیز همان است که انسان باید حقوق خویش را بشناسد و حقوق دیگران را نیز رعایت نماید [۱].

چندی است اصطلاح تعهد حرفه‌ای به فرهنگ اداری کشور راه‌یافته و مورد توجه مدیران ارشد قرار گرفته است. تعهد حرفه‌ای را

می‌توان رضایت قلبی و التزام عملی نسبت به وظایف تعیین شده برای انسان تعریف کرد. با این شرط که بدون هرگونه سیستم نظارتی، شخص وظایف خود را به بهترین نحو ممکن به انجام رساند. تعهد، بعد عملی و اجتماعی اخلاق است پس می‌توان تعهد کاری را این‌گونه بیان کرد که نوعی تمایل عاطفی مثبت نسبت به رعایت حقوق دیگران در قالب قواعد اخلاقی پذیرفته شده نسبت به کار است [۲].

هر رفتاری که در موقعیتی خاص در قبال دیگری صورت می‌گیرد، نشانگر تعهدی است که فرد در قبال دیگران دارد. بدون تعهد رفتارهای انسانی معنی و مفهوم خود را از دست می‌دهند؛ بنابراین تعهد یکی از ویژگی‌های انسانی است که در همه وجود دارد اما همه به یک اندازه به آن پایبند نیستند. تعهد حرفه‌ای را می‌توان رضایت قلبی و التزام عملی نسبت به وظایف تعیین شده برای انسان تعریف کرد، با این شرط که بدون هرگونه سیستم نظارتی، شخص وظایف خود را به بهترین نحو ممکن به انجام رساند [۳]. تعهد حرفه‌ای مبتنی بر احساس مسئولیت و علاقه نسبت به حرفه‌ای که فرد دارد و عبارت است از احساس پایبندی فرد به وظایفی که با بر عهده گرفتن نقشی، خود را ملزم به انجام آن‌ها می‌داند. تعهد، بعد عملی و اجتماعی اخلاق است پس می‌توان تعهد کاری را این‌گونه بیان کرد که نوعی تمایل عاطفی مثبت نسبت به رعایت حقوق دیگران در قالب قواعد اخلاقی پذیرفته شده نسبت به کار است [۴].

تعهد یک مفهوم ذهنی، عقلانی و منطقی است که انسان‌ها برای عملی کردن اهدافشان و حفظ تعادل، حیات و دوام نظام اجتماعی بر پایه نیروی خود دوستی ساخته و پرداخته کرده‌اند. شکوفایی استعداد تعهد موجب گردیده است که انسان برای حفظ و پرورش آن هنجارهایی را با توجه به موقعیت‌های مختلف ابداع نماید؛ بنابراین تعهد یکی از ویژگی‌های انسانی است که در همه وجود دارد، اما همه به یک اندازه به آن پایبند نیستند. عوامل متعددی موجب می‌شود که میزان تعهد در افراد مختلف، متفاوت باشد؛ تحقیقات متعددی در این زمینه صورت گرفته و عواملی همچون رضایت، اعتقادات دینی، وجدان، فرهنگ، احساس تعلق، شخصیت، خودپنداره، جامعه‌پذیری و... بر میزان تعهد افراد دخیل دانسته‌اند.